

LÅT VÅGORNA GÖRA RESTEN

LÅT VÅGORNA GÖRA RESTEN

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

ULF KVENSLER

TIDIGARE UTGIVNING

Sarek, 2022

Brandmannen, 2023

Albert Bonniers Förlag
Box 3159, 103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se
info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-080549-4
COPYRIGHT © Ulf Kvensler, 2025
OMSLAG Elina Grandin
FÖRSTA TRYCKNINGEN
TRYCK ScandBook, EU 2025

Marcus springer för sitt liv nedför Maria Prästgårdsgata, hans blod skummar av adrenalin och mjölksyra, sakta men säkert vinner mjölksyran mark. Från stillastående till att springa det fortaste man kan i ett par kvarter, det är klart att låren skriker av smärta, det är klart att lungorna känns som två stora kantiga stenar av granit som skaver sönder bröstkorgen inifrån, det är klart att det här kommer att sluta illa. Om han blir upphunnen kommer han att dö, det vet han.

Han vaknar varje natt på detta sätt: han springer för sitt liv nedför Maria Prästgårdsgata. Ibland tillkommer någon detalj, han minns något mer som läggs till varje uppvaknande efter det. Som att det är en kylig fredagskväll i oktober, som att hans mål är att ta sig till polisstationen på Torkel Knutssons gata, som att någon vrålar och brölar där bakom honom.

Marcus springer för sitt liv nedför Maria Prästgårdsgata, nu handlar det bara om att överleva, allt annat får han deala med senare. Marcus rundar ett hörn på Jakob Mommas gata och krockar med tre tjejer i korta kjolar och nylonstrumpor, eller med en av dem rättare sagt, hon har svart kajal och blåfärgat hår och luktar starkt av någon mycket söt och mycket bränd doft, som vanilj och karamell och en brinnande skog av cederträd, både tjejen och Marcus far omkull på trottoaren, hon skriker och hennes kompisar skriker, *vad i helvete gör du?!?! Marcus mumlar förlåt* men hans enda tanke är *nej nej nej, nu tappar jag fart, nu kommer han ikapp, nu kommer jag att dö, och det kommer göra för jävla ont.*

En natt minns han en ny scen: han ligger på rygg på trottoaren, någon sitter grensle över honom och slår honom i ansiktet med knutna nävar. Det gör faktiskt inte ont, men Marcus tänker *lika bra att det tar slut nu. Jag orkar inte mer.*

Men det tar inte slut. Han springer för sitt liv nedför Maria Prästgårdsgata och vaknar i ett vitt rum, omgiven av en massa apparater, med slang i halsen och slang i näsan och slang i armen. En syster fingrar på en påse hängande på en droppställning.

Marcus glider in och ut ur medvetande och försöker lägga pusslet. Hjärnan fiskar upp bit efter bit ur minnet, han försöker passa in bitarna i den stora bilden, eller om det är mer som en film kanske, eller en serietidning, han skulle gärna vilja överblicka förloppet och fastställa att A ledde till B ledde till C. Fixera den dramatiska bågen och alla vändpunkterna. Men det här är hans eget liv och alltihop är en jävla röra, ärligt talat.

Han har alltid tänkt att han är bra på dramaturgi men nu vet han fan inte längre.

ETT ÅR TIDIGARE

Det var en gråmulen tisdagsförmiddag i oktober i Årsta, ett tröstlöst landskap av partihallar och magasin, smutsigt och grusigt. Här regerade lastbilarna med buller och dieseldoft, men Marcus visste sedan länge hur man bäst navigerade från Södermalm till postterminalen på cykel. Han behövde inte fundera över vägen, det var som att cykeln hittade på egen hand.

Hans tankar gick istället till sommarhuset på Ingarö. Han tänkte åka ut till helgen igen. Kanske fick han med sig Nathalie. Om det var fint väder kunde de göra en sista utflykt med båten till någon av öarna i Ingaröfjärden.

Måste kolla SMHI ikväll, tänkte han.

Marcus låste fast sin gamla hybridcykel i ett ställ och så gick han in i den stora byggnaden. Tog hissen ner till garaget, hejade på kollegerna som hade förberett hans bil. Posten låg finsorterad efter adress i den så kallade kammen baktill i bilen. Han växlade några ord med Stefan som han kände allra bäst. Det var honom han hade vikarierat för när han hade börjat som brevbärare i Årsta sexton år tidigare.

Marcus klev in i förarhytten, lämnade terminalen och satte kurs mot Bandhagen. Han konstaterade att dieseltanken nästan var tom. Motorn gick på el, men värmen drevs med diesel. Den skulle nog lägga av efter någon timme men det var inte så kallt ute att det skulle bli ett problem.

Marcus hade trivts bra på terminalen i Årsta, och kollegerna hade trivts bra med honom. Han hade jobbat deltid och som sommarvikarie i flera år, innan *Avfällingen* kom ut och hans liv tog en annan vändning. Under nästan tio år hade han sedan inte varit i närheten av postterminalen i Årsta, men en gång hade han sprungit på Stefan inne på Söder; de blev stående och pratade ett tag och av det samtalet hade han förstått att hans forna arbetskolleger mindes honom väl och var stolta över honom.

I våras hade han hört av sig till en av produktionsledarna i Årsta och sökt jobb på halvtid och hade fått börja nästan direkt. Stefan och Ronny var de enda som var kvar från förr. Han hade inte märkt ett spår av skadeglädje hos dem när han kom tillbaka, bara värme och välkomnande.

Marcus tog en bunt ur kammen som skulle räcka till fem portar, klev ur bilen, låste den och gick mot den närmaste entrén.

Lika bra att bära in utemöblerna till helgen, tänkte han. Eller ska man köpa en stor presenning och svepa in dem i? Enklare, mindre jobb, men också en risk att presenningen blåser bort under nån vinterstorm.

Han började dela ut posten. Det här var nybyggda hus med postfack i entrén. De bästa husen. Han hade bunten på vänsterarmen och delade med högerhanden.

Mobilen surrade till i fickan, men Marcus delade klart porten innan han kollade.

Han hade fått ett mess. Från Ernst.

Tjena Marcus! Längesen vi hördes! Hoppas allt är bra med dig. Har du lust att ta en lunch och surra lite?

Ernst Fabricius. Uppenbarligen hade han kvar samma mobilnummer som för tolv år sedan. Eller hade de hörts någon gång efter Biskops Arnö? Marcus mindes inte.

Ernst.

Fem bokstäver, som formade ett namn, som väckte så många olika känslor hos Marcus denna blåsiga, gråa tisdagsförmiddag i Bandhagen.

Förvåning över att han hörde av sig efter alla dessa år.

Värme.

Tvekan.

Ett lätt obehag.

Marcus lärde känna Ernst när de började på kursen *Att skriva skönlitterärt* på Biskops Arnö tretton år tidigare, folkhögskolan dit alla aspirerande författare sökte sig men bara sexton antogs varje höst, två terminer på ett internat på en ö i Mälaren.

Marcus kände sig vilsen och utanför de första månaderna. Han var medelklass, något under medellängd, blont hår i något slags genomsnittlig frisyra, ett välansat medellångt skägg därtill; han kände sig färglös och intetsägande.

Han visste att han kunde skriva. Nästan direkt när han lärt sig läsa som femåring började han hitta på egna historier. När han var fjorton fick han en sommarnovell publicerad i Enköpings-Posten. Som artonåring var han finalist i Lilla Augustpriset. Året efter gymnasiet jobbade han ihop pengar som brevbärare hemma i Enköping, reste Sydostasien runt och fick flera reportage publicerade i resetidningen Vagabond. Började läsa litteraturhistoria på Stockholms universitet, ansökte till Biskops Arnö med några av sina texter, blev antagen.

Han hade aldrig drömt om något annat än att bli författare, men vad skulle han skriva om? Det var bara den lilla detaljen. Alla andra på kursen visste exakt vad de tyckte och vad de ville berätta och vilket slagfält de skulle verka på, de visste vilka motståndarna var och såg fram emot att få se korparna festa på deras kadaver. Alla brann för något, alla ville sätta världen i brand. Vad ville Marcus? Brann han? Nej. Han gillade att pyssla med ord. Det räckte inte, inte på Biskops Arnö. Så kände han.

Några år innan Marcus började hade en grupp unga författare publicerat ett litterärt manifest som tog avstånd från vad de ansåg vara navelskådande litterärt experimenterande, till förmån för ett mer traditionellt romanberättande. De hade blivit duktigt hudflängda för tilltaget, och bland Marcus kurskamrater ansågs manifestet vara det absolut tontigaste som någonsin hade författats. En rödvinsdränkt kväll läste man högt ur texten i ett överbefolkat kök på internatet. Marcus kursare stampade i golvet och skrek av skratt, de immiga fönstren skullrade. Själv sjönk han ihop där han stod lutad mot köksbänken, obemärkt i samvarons utkant.

Han höll med om vartenda ord i det där manifestet.

Ernst hade han lagt märke till redan första dagen. Han var lång och smal, hade mörka färger och tjockt hår som böljade ner över hals och nacke; slingorna framtill hölls borta från ansiktet med en rosa hårsnodd bak på huvudet. Han hade målade fingernaglar, ofta i en bebisrosa nyans som matchade hårsnodden. Ögonen var stora och bruna med groteskt långa ögonfransar. Den mörka skäggstubben sträckte sig långt upp på kinderna. Ernst såg ut som en man och som en liten flicka samtidigt. Han var oemotståndlig, det tyckte alla.

Man hade gjort några lära-känna-övningar de första dagarna och då hade Marcus växlat ett par ord med honom, men sedan dess hade de inte pratat. Ernst befann sig i centrum, Marcus i periferin.

Ernsts farföräldrar hade kommit till Sverige från Schweiz på femtioalet, hade Marcus hört honom berätta. Hans föräldrar hade skilt sig när han var liten och han och hans mamma hade flyttat till Dalen söder om Stockholm, en utsatt enklav i den medelklassöken som var Stockholms gentrifierade närförorter. Mamman var sjuklig och ensamstående och städade på två jobb samtidigt för att skapa en bättre tillvaro för sina barn.

Vad hade Marcus att komma med? Marcus Andersson från Enköping, enda barnet till en gymnasielärare i historia och en bibliotekarie som avancerat till enhetschef inom barn/ungdom/kultur-förvaltningen, uppvuxen i ett helt oansenligt radhus i ett av Enköpings mest oansenliga områden. Mer medelklass gick det inte att bli.

Marcus insåg att detta låg honom i fatet som författare. Han hade inte upplevt någon stor orättvisa att ta spjörn emot i sitt skrivande.

Varje torsdag hade man gruppsamtal om ett par texter av eleverna, och efter en månad hade det blivit dags att prata om Marcus text. Den var sex sidor lång och handlade om en ung man som är hemma över jul i staden där han växte upp. Mannen mobbades under uppväxten och när han går ut för att träffa kompisar på juldagen möter han en av sina gamla plågoandar.

Texten bestod till stor del av dialog, den var nästan som en scen ur en pjäs. De beskrivande stycken som fanns var fåordiga. Den låg väldigt långt från de poetiska, gåtfulla, stilmässigt avancerade texter nästan alla andra på kursen hade skrivit.

Marcus var helt säker på att texten var skit men det var så här han skrev, han kunde inte förstå sig även om han ville, och nu hade han skrivit och skrivit om de här få sidorna till förbannelse, filat på varenda formulering, läst varje replik högt för sig själv, nu fick det bära eller brista.

Alla satt i en stor ring med texterna i knät, det var halva kursen plus läraren, totalt nio personer. Nervositeten fick Marcus hjärta att bulta i bröstet och han var torr i munnen. Han kände inte igen sin egen röst när han läste högt, var pinsamt medveten om att han var alldeles knallröd i ansiktet. När han var klar föll tystnaden i rummet.

Okej, det där gick ju helt åt helvete, tänkte Marcus. Ingen kommer vilja säga nåt överhuvudtaget.

Ernst skruvade på sig, satte sig rakare upp på stolen.

”Alltså, Marcus ...”, sa han och gjorde en paus. ”Det här är så *jävla* bra.”

Marcus var osäker på om han verkligen hade hört rätt.

”Jag påminner om att vi ska försöka undvika värdeomdömen”, sa läraren. ”Det handlar om att analysera nu, och diskutera ur olika perspektiv.”

”Förlåt, men jag måste bara säga det. Det här känns *så* levande, som att man verkligen är där.”

”Vad roligt att höra”, sa Marcus och skämdes över hur tacksam han lät.

”Och hur du tecknar karaktärerna med några väldigt ekonomiska detaljer ... nej, svinbra.”

”Kan du ge några exempel på de här ekonomiska detaljerna?” ville läraren veta.

Senare blev Marcus osäker på om Ernst verkligen hade uppskattat texten så mycket som han gav uttryck för, eller om han ville hålla upp en dörr för att hjälpa honom in i värmen. Oavsett vilket så var det det som blev resultatet. Resten av gruppsamtalet gick i positiv ton, och när hela gruppen umgicks på kvällen pratade han med Ernst i flera timmar. Marcus kände sig utvald, som om just *han* betydde något alldeles extra för Ernst. Och när Ernst riktade sin uppmärksamhet mot honom följde de andra efter.

Hans text hade såklart gjort sitt till också, det insåg Marcus. Den var nog rätt okej när allt kom omkring.

Han upptäckte efter hand att vissa av kurskamraterna funkade han bättre med och andra sämre, som det alltid är, i alla sammanhang. Jytte hade han fortfarande svårt för. Lova-Lo blev han huvudlöst förälskad i.

Han trivdes bättre och bättre, tills han inte längre gjorde det. *Katastrofen* inträffade och allt gick käpprätt åt helvete. Men det var inte Ernsts fel.

Marcus hade ännu inte besvarat messet från Ernst.

Nu var han klar för dagen. Ställde tillbaka postbilen i garaget i Årsta, morsade på kollegerna, låste upp sin cykel och började trampa mot Liljeholmsbron. Det hade redan börjat mörkna och blåste friskt i ryggen.

Han hade ljusa minnen av Ernst, mestadels. Så varför denna instinktiva tvekan? Varför detta luddiga obehag?

Marcus rannsakade sig själv och kom fram till att det delvis handlade om att Ernst hade recenserat hans senaste, eller möjligen sista, bok i Expressen. *Mosaiken i San Vitale*. Det hade inte varit en regelrätt sågning, mera av ett diffust avståndstagande. Ernst hade hållit upp ett blött finger i luften och försökt bedöma vartåt vinden blåste, så uppfattade Marcus det.

En mer välvillig tolkning vore att Ernst hade tyckt lika illa om boken som många andra recensenter, men besparade sin gamle kompis de hårdaste formuleringarna.

Men Marcus obehag handlade inte bara om den njugga recensionen. Den kanske viktigaste orsaken till hans obehag inför att träffa Ernst handlade om att slippa jämföra sig.

Ernst tillhörde dem i Marcus kull från Biskops Arnö som hade tagit plats på parnassen. Regelbunden medarbetare på Expressen Kultur, tongivande litteraturkritiker. En kort debutroman, eller om det var en lång prosadikt, utgiven på Albert Bonniers Förlag. Därefter några essäböcker.

Marcus valde en annan väg. En kort tid, under några år efter debutromanen *Avfällingen*, hade han tillhört en annan elit, den kommersiella. Cirka tio år och exakt två böcker senare kändes det mycket avlägset. Om Marcus tillhörde någon elit numera

var det glömskans elit, *upp-som-en-sol-ner-som-en-pannkaka-eliten, vart-i-hela-friden-tog-han-vägen-den-där-författaren-som-var-så-omtalad-eliten*. I den kretsen tillhörde han verkligen det nationella toppskiktet, så tänkte han om sig själv, muntert och bittert och sorgset och nyktert.

Marcus passerade krönet på Liljeholmsbron. Nu bar det utför mot Hornstull. Vindbyarna rev och slet i honom, kom cykeln att vingla.

Jag vill inte jämföra mig med Ernst, tänkte han, och just därför bör jag träffa honom, för att konfrontera den fåfängan hos mig själv. Jag har inget att skämmas för. Har skrivit de böcker jag haft lust till, valt min egen väg, tagit konsekvenserna. Jag jobbar som brevbärare nu. Det är inget att skämmas för, det är nåt att vara stolt över. Och jag tycker ju om honom. Varför skulle vi inte äta lunch?

Marcus var hemma på Maria Prästgårdsgata och ställde ner cykeln i garaget. Han svarade Ernst.

Kul att höra ifrån dig! Tar gärna en lunch nån dag.

Redan innan han hade gått de två trapporna upp till lägenheten kom ett nytt mess från Ernst.

Super! Vill be dig om en liten tjänst också.

De skulle ses på ett ställe på Mariaberget som serverade poke bowls. Marcus kom först och slog sig ner vid ett bord, men snart såg han Ernsts resliga gestalt utanför fönstren och strax därpå klev han in genom dörren. Marcus konstaterade att han hade lagt på sig en del kilon. Hans hy hade förlorat något av sin forna lyster, håret var fortfarande axellångt men såg en aning risigt ut. Allt detta gav Marcus en märklig känsla av lättnad.

Ernst fick syn på Marcus och sken upp. Leendet var sig precis likt från förr.

”Nämen! Där är han ju! Sin generations främste!”

I Ernsts blick fanns också det där elementet som gjorde honom alldeles extra avväpnande: samförstånd. Han tittade på Marcus som en fjortonårig tjej tittar på sin bästis.

Du och jag, Marcus. Vi har nåt speciellt tillsammans.

Marcus kunde inte motstå det, det hade han aldrig kunnat, han log brett och oförfalskat när han reste sig, och så kramade de om varandra.

”Detsamma! Det var inte igår.”

”Gud vad roligt att se dig! Du är dig precis lik också, det är nästan kusligt, för fan. Vad äter du? Hur tränar du? Jag vill veta allt!”

Ernst behöll armen om Marcus axlar, vände sig mot kassan där menyn fanns.

”Jag bjuder idag. Tänkte ta ett glas vin också. Vi måste fira ju!”

”Mm.”

Han drog Marcus tätare intill sig. Pussade honom på kinden.

”Så jävla grymt att se dig!”

Marcus beställde en poke bowl med kyckling och ett glas vitt och slog sig ner vid bordet igen. Ernst satte sig strax mittemot honom.

”Nu får du berätta, hur lever livet?”

”Jag jobbar som brevbärare”, sa Marcus. ”På halvtid.”

”Okej.”

”Gjorde det innan jag började på Biskops Arnö. Trivs ganska bra med det. Man har sin runda, kan tänka på lite annat under tiden.”

”Fattar.”

”Plus att man får röra på sig ... sen är jag gästlärare på en folkhögskola i Ingelstad.”

”Ingelstad? Var är det?”

”Utanför Växjö. En kurs i kreativt skrivande. Och ... ja, vad är det mer ... jag söker lite stipendier, gör ett och annat skolbesök ...”

”Skriver du på nåt nytt? Nån ny roman på gång?”

”Ehh ... nej. Alltså, skriver gör jag ju hela tiden. Men vad det ska bli av det ... det vet jag nog inte riktigt. Försöker hålla det lite öppet.”

Ernst nickade, sedan tittade han på Marcus med allvarlig blick.

”Vad du än gör, Marcus, sluta aldrig skriva.”

”Nej.”

”Jag menar, man kan tycka bu eller bä om dina böcker, och vad du har gjort av din begåvning ... jag recenserade ju *Mosaiken*, jag hoppas du inte kände att det var en sågning, men ...”

”Nej nej”, skyndade sig Marcus att avbryta, ”det är lugnt.”

”Det var mest att mina förhoppningar var så enormt höga på den boken för jag vet vad du kan, och det kändes som att du

hade tvingat ner din briljans i nåt slags . . . vad ska jag säga, formalistisk tvångströja. Men en sak förstod jag redan på Biskops Arnö, första gången jag fick läsa nåt av dig: den här killen kan skriva. Jävlar vad han kan skriva. Skål.”

”Skål.”

Marcus log förläget mot Ernst, de höjde sina glas och klingade lätt.

Ernst ville veta om Marcus fortfarande var gift med den där skådespelerskan, Nathalie Avellin, och det kunde Marcus bekräfta. Ernst berättade att han hade en norsk flickvän vid namn Synnöve sedan en tid tillbaka. Förskolepedagog som ville bli skådespelerska. Hon avgudade förresten Nathalie. Hade sett alla hennes filmer och teveserier.

”Hur är det på Expressen Kultur, då?” frågade Marcus.

Ernst grimaserade.

”Det är som att springa framför tåget. Leveranshetsen blir värre för varje år.”

”Är det så?”

”Ja ja. När jag började kunde man ju fortfarande ägna några veckor åt en grej, gå på djupet. Tänka igenom, tänka färdigt. Finns inte längre. Nu får du en förmiddag på dig.”

”Mm.”

”Det är ett förtyligande som faktiskt är lite skrämmande.”

När de hade ätit färdigt föreslog Ernst att de skulle ta en promenad. De gick längs den träbelagda Monteliusvägen som klamrade sig fast på Mariabergets utsida med vy över Riddarholmen och Gamla stan. Himlen var jämngrå, det blåste och duggregnade och Marcus drog upp dragkedjan på sin vindjacka så långt det gick.

”Jo”, började Ernst, ”jag nämnde väl att jag ville be om en tjänst.”

”Ja?”

”Det är så här ... jag har skrivit en spänningsroman.”

Marcus kunde inte helt dölja sin förvåning.

”En spänningsroman?”

Ernst lät en aning förlägen när han förklarade. Boken hette *Kandelabern* och byggde på en idé han hade burit på i många år.

”Men ... med den position jag har i offentligheten ... det kan bli lite förvirrande om jag ger ut en spänningsroman. Du förstår vad jag menar?”

”Ja, jag fattar.”

Du vill inte sänka dig så lågt, tänkte Marcus.

”Det kan bli förvirrande för min arbetsgivare och mina kolleger, och förlagen, och läsarna.”

”Mm.”

”Jag tänker framförallt på läsarna. Jag vill inte förvirra läsarna.”

”Nej, precis.”

Så Ernst tänkte att han ville ge ut *Kandelabern* under pseudonym. Men eftersom han var så ytterst noga med att hans namn inte skulle avslöjas, ville han be Marcus att skicka manuset till sin agent.

”Du har nån på Serning, va?”

”Ja. Beyan Rezazi.”

”Är hon bra?”

”Hon är bäst. *Avfällingen* är såld till fyrtiotre länder eller nåt.”

”Kan du tänka dig att vidarebefordra manuset till henne?”

”Självklart. Gärna.”

Innan de skildes bytte de mailadresser. De kramade om varandra och intygade båda att det hade varit så roligt att ses efter alla dessa år. Nu fick det inte dröja lika länge innan de träffades igen.

När Marcus promenerade hemåt tänkte han på Ernsts ord. *Vad du än gör Marcus, sluta aldrig skriva.* Ingen hade sagt något liknande till honom på ganska många år, förutom Beyan, och det räknades inte riktigt i Marcus värld, hon var hans agent och nära vän, det var hennes plikt att säga så, att aldrig svikta i sin tro. Men när Ernst sa samma sak: det var som om Marcus hade irrat länge i öknen och nu bjöd Ernst honom att dricka kallt och friskt källvatten ur sina kupade händer.

Den händelsekedja som Marcus i sitt huvud kallade Katastrofen inträffade några veckor in på den andra terminen.

Marcus hade lagt märke till Lova-Lo redan på uppropet första dagen, hon hade ett runt, symmetriskt, nästan docksött ansikte, stora allvarliga ögon och kort brunt lockigt hår, uppsatt med ett hårband som på sextiotalet. Rösten var ljus och flickaktig, hon talade tyst och lät lite blyg. Han fick snart klart för sig att hon hade skrivit i tidskriften Bang och han lusläste varenda artikel han kunde hitta på nätet.

Efter några veckor var det dags att läsa och prata om en av Lova-Los texter i den sedvanliga torsdagssittningen. Det var en vacker, gåtfull, lite otäck text. Marcus tyckte att den var fantastisk men det vågade han såklart inte säga inför gruppen. Han hasplade ur sig några meningslösa standardfraser. *Subjekt. Medskapande. Meningsskapande otydlighet. Berättarens frånvaro, som kanske är en närvaro.*

Lova-Lo tittade ner i sitt knä. Tyckte hon att Marcus kommentarer var pinsamma, eller var hon bara disträ? Marcus visste inte. Men han förstod att han hade missbedömt henne. Han förstod att hon inte var blyg. Han förstod att hon mycket väl visste sitt värde. Hennes dämpade röst fick folk att spetsa öronen, satte henne ännu mer i fokus. Och Marcus förstod att han höll på att bli våldsamt förälskad.

Under jullovet, i mellandagarna, träffades de kursare som bodde i Stockholm en kväll på Hjärtats bar på Söder. När

Marcus klev in genom dörren och såg att Lova-Lo var där stannade hans hjärta till, av jubel och av fruktan. Katja var där, Ernst också, och några andra.

Kvällen blev sen, gänget från Biskops Arnö fick sällskap av andra bekanta vid bordet, Katja försvann, Ernst försvann, Marcus fick ha Lova-Lo för sig själv en bra stund. De pratade om skolan och lärarna där och någon kursare som verkade lite skum. Marcus lättade sitt hjärta och förklarade att han kände sig lite off ibland. Jo, han var lite full vid det här laget. Han undrade om han egentligen passade in på Biskops Arnö. Lova-Lo funderade på – och hon lät lite syrlig när hon sa detta – om det kanske kunde vara nyttigt för honom att vistas i ett sammanhang där han inte ingick i den absolut högsta kasten? Han tillhörde ju en extremt privilegierad grupp. Man, vit, svensk, medelklass. Han hade dragit en vinstlott igen och igen och igen. Kunde möjligen erfarenheten av att för en gångs skull inte få allt serverat på silverfat vara användbart i skrivandet? Eller?

Marcus var tvungen att ge henne rätt. Hans erfarenhet av utanförskap eller nedanförskap var begränsad.

De pratade om böcker de tyckte om, dissekerade *Älskaren* av Marguerite Duras på längden och tvären, kom in på filmer som utspelade sig i gamla Franska Indokina, Lova-Lo frågade om Marcus hade sett *Dofsten av grön papaya* och det hade han ju, många gånger, båda älskade den filmen för stämningen och miljöerna.

En gammal gymnasiekompis till Lova-Lo dök upp, han slog sig ner vid bordet och ville prata, han var salongsberusad och lite påstridig, Marcus sköt in en sarkasm om detta i samtalet som killen inte hörde men som fick Lova-Lo att fnissa och lägga sin hand på hans arm.

De skildes med en kram och Marcus kunde inte somna när han kom hem, han var så upprymd och förälskad och kände sig

säker på att det var något mellan honom och Lova-Lo, hon hade ju lagt sin lina hand på hans arm och lett mot honom, stort och öppet som hon inte sett honom göra mot någon annan, hennes leende hade varit som ett gyllene rapsfält i sommarsol.

Han messade henne dagen efter och tackade för en trevlig kväll, hon svarade glatt. Han tog en skärmdump från Facebook och skickade till henne, en referens till något de hade skämtat om kvällen före, och fick en gråtskrattande emoji i retur. Marcus skrev ytterligare ett mess.

Längtar tills vi ses igen.

Hans hjärta bultade medan han väntade på svar. Det sista messet var lite riskabelt, det kände han, där stack han ut hakan, där antydde han att han hade känslor för Lova-Lo.

Svaret dröjde. För varje sekund som gick dubblades Marcus ånger, den växte exponentiellt. Men så: tre pussemojis från Lova-Lo. Från minus till plus på en sekund, plötsligt helium i blodet.

Vårterminen började, de sågs igen, Lova-Lo var som vanligt, som hon varit innan de sågs i mellandagarna, Marcus tyckte såklart att hon var underbar men det fanns ingen känsla av närmande, ingen känsla av att Lova-Lo hade längtat efter att träffa Marcus igen på samma sätt som Marcus hade längtat efter att träffa Lova-Lo. Han var lite besviken, jo så var det faktiskt.

En fredagskväll i februari var det fest i lägenheten som Marcus delade med tre kursare. Marcus och Katja, Lova-Los bästa kompis på Biskops Arnö, tömde en bag-in-box Periquita som öppnats gud vet när. Visste Katja om Lova-Lo hade någon pojkvän? Katja skakade på huvudet. Nej, hon kände inte till någon pojkvän. Marcus frågade om Lova-Lo hade sagt något om honom, Marcus? Visste Katja vad Lova-Lo tyckte och tänkte om honom?

Katja satt tyst ett ögonblick, med strama drag, som om hon försökte kontrollera sig. Sedan tittade hon upp på Marcus.

”Vill du att jag ska fråga chans åt dig?”

Marcus skrattade nervöst.

”Haha . . . nej, det är inte nödvändigt.”

”Det bästa är väl helt enkelt om du berättar för Lova-Lo vad du känner”, sa Katja.

Senare den natten tänkte Marcus ut en mästerlig plan: han skulle sjunga in *The nearness of you*, en liten bit av refrängen, på Lova-Los mobilsvar.

Periquitan var urdrucken till sista droppen. Det var så han skulle komma att förklara sitt tilltag för sig själv i framtiden: han hade varit dubbelt berusad, av förälskelse och Periquita.

Hemma hade det funnits en dubbel-cd med jazzstandards insjunga av Ella Fitzgerald och Louis Armstrong som föräldrarna brukade lyssna på när de lagade mat på fredagar och lördagar, samtidigt som de smakade på vinet. Marcus upplevde det nästan som orsak och verkan: om man hörde ploppet av en kork som drogs ur en vinflaska hemma hos Karin och Jan Andersson i Enköping, då startade *Let's call the whole thing off* med Ella och Louis ur den portabla stereon tre sekunder senare.

Marcus hade hört *The nearness of you* i Ella Fitzgeralds version otaliga gånger, han tröttnade aldrig på hennes lina förföriska röst som lät så förälskad, han kunde texten utantill.

It's not the pale moon that excites me, that thrills and delights me. Oh no, It's just the nearness of you.

Texten beskrev hans känslor för Lova-Lo så exakt. Varje ord stämde. Och Katja hade ju uppmanat honom att berätta för henne vad han kände. Så varför kände han fortfarande tvekan, trots sitt omtöcknade tillstånd?

Han förklarade det för sig själv med sin djupt kända skräck

för avvisande. Den hade styrt hans liv, begränsat honom. Men inte längre! Det var dags att kasta av sig oket!

Hon kommer tycka att det är romantiskt, intalade han sig. Hon kommer att älska det. Och jag sjunger faktiskt ganska bra.

Han drog ett djupt andetag och ringde Lova-Los nummer, och lyckligtvis svarade hon inte, han hade ingen plan för vad han skulle ha gjort i så fall. Det kunde ha blivit pinsamt men i efterhand tänkte han att det hade varit tusen gånger bättre om hon hade svarat. Tusen gånger bättre.

Men Lova-Lo svarade inte, Marcus uppmanades att tala in sitt meddelande efter pipet, och så sjöng han med sin lenaste, mest beslöjade röst, han försökte låta så lik Ella Fitzgerald som möjligt.

När han sjungit färdigt blev han osäker på om han skulle säga något mer, så långt hade han inte tänkt. Han hasplade ur sig någonting osammanhängande om att han älskade Lova-Lo och lade på.

Ångern kom omedelbart. En fallande känsla, som om det bara var kroppens skal som hölls uppe, allt på insidan hade släppt taget och fallit ner och låg och skvalpade i fötterna.

Älskar, varför hade han använt det ordet? Avslöjade inte det exakt hur naiv och oerfaren han var? Om han åtminstone hade sagt *tycker så mycket om* eller – allra helst – det betydligt svagare *gillar*.

Men Marcus påminde sig om att han hade ångrat sig när han messade Lova-Lo efter den där utekvällen i december också, och sedan hade han fått svar och allt hade känts bra, i efterhand var han glad att han hade skickat messet. Det skulle bli likadant den här gången. Han klamrade sig fast vid den tanken som vid en flytande vrakspillra på öppet hav.

Men han hörde inget från Lova-Lo, inte nästa morgon eller under dagen eller dagen därpå heller, inte ett ljud på hela

helgen, hon hade i och för sig åkt hem till Stockholm, men hon måste väl ändå ha hört meddelandet? Marcus började fantisera om att hennes mobilsvår hade varit fullt så att *The nearness of you* inte hade fastnat. Så var det kanske.

Men så blev det måndag och hela kursen samlades för en föreläsning, de var fjorton studenter och huvudläraren, och Marcus kände att det var lite konstig stämning, han kunde inte riktigt sätta fingret på det men det var flackande blickar och kvävda fniss när alla intog sina platser. Lova-Lo var sist in i rummet och gick bara och satte sig utan att se någon i ögonen, inte heller Marcus.

Föreläsningen började men Marcus klarade inte av att koncentrera sig, hans hjärna slet med att bringa ordning i alla små detaljer han hade uppfattat under de fem, sex minuter som förflutit när eleverna samlades. Han fick en fruktansvärd känsla av att den konstiga stämningen var ett kraftfält som strömmade ut från honom.

Vad skulle kunna ha skapat detta kraftfält?

Ja, kanske om hans inspelning av *The nearness of you* på något sätt letat sig ut från Lova-Los mobilsvår, så att alla hans kursare hade hört den.

Det var konsistent med alla de små detaljer han uppfattat. Det kunde ha skapat exakt den här stämningen.

Plötsligt kände Marcus sig säker på att det var så det låg till.

Läraren ställde en fråga till honom som han inte uppfattade, han fick be henne ställa den igen, han kände allas blickar på sig, blev knallröd i ansiktet och började svettas. Till en början för att han visste att alla i rummet hade hört honom sjunga *The nearness of you* för Lova-Lo med sin allra lenaste röst, och skammen i detta var oändlig, men snart handlade det inte ens om det längre, han var fast i en självförstärkande loop, han var röd i ansiktet och svettades för att han var röd i ansiktet och svettades.

Det var de plågsammaste minuter han någonsin hade upplevt.

Han mumlade ett osammanhängande svar på lärarens fråga.

Katja och Henry ursäktade sig, sa att de måste gå på toaletten, de smet ut och stängde dörren efter sig och Marcus hörde Henry bryta ut i gapskratt en bit bort i korridoren.

Läraren såg lite förbryllad ut, hon kände också av den märkliga stämningen i rummet. Hon bad Marcus utveckla sitt svar. Ernst bröt in och utvecklade i Marcus ställe, han ville uppenbart avleda uppmärksamheten från Marcus, han visade förbarmande. Men detta underströk samtidigt att Marcus var någon som behövde visas förbarmande och fördjupade bara hans skam.

Han stirrade ner i bordsskivan framför sig. *Det här går aldrig att tvätta bort*, tänkte han. *Jag är en annan nu i deras ögon.*

Dagen därpå klarnade bilden.

Marcus var den enda på hela kursen som inte hade fattat att Katja och Lova-Lo var ett par.

På lördagen, dagen efter att han hade sjungit in meddelandet, hade Katja frågat Lova-Lo om hon hört något från Marcus. Hon hade ju uppmanat honom att berätta för Lova-Lo vad han kände. Lova-Lo hade hittat inspelningen. De hade lyssnat på den tillsammans. Katja hade skrattat men Lova-Lo hade tyckt synd om Marcus. De blev osams om detta. Lova-Lo hade tyckt att det var elakt av Katja att uppmana Marcus att förklara sin kärlek helt i onödan.

På något sätt hade Katja kommit över inspelningen och sedan låtit en annan kompis på kursen lyssna på den. Sedan fortsatte den sin resa genom hela gruppen av studenter.

Allt detta hade Lova-Lo berättat för Marcus när hon bad om ursäkt. Hon ville vara tydlig med att det inte var hon som hade spridit hans insjungning av *The nearness of you*.

Det fanns ett före och ett efter Katastrofen. Efter drog sig Marcus undan de övriga, han började åka hem till föräldrarna i Enköping över helgerna så ofta det gick. Ernst var till slut den enda han umgicks med. Han odlade sitt utanförskap. När han började på Biskops Arnö var han innerst inne osäker på vem han var, men efter Katastrofen klarnade hans identitet: *Inte Som De*. Och han började skissa på en idé om några unga människor på en folkhögskola, en historia om grupptryck och motstånd och syndabockar och kärlek och våld. Det blev så småningom *Avfällingen*.

Katastrofen ledde honom till att skriva en världssuccé.